

การบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน
MUAY THAI MANAGEMENT FOR COMMUNITY ECONOMIC DEVELOPMENT
IN NONG BUA LAMPHU PROVINCE

เชาว์เพชร ชูประจง และ เดชรัตน์ สุขกำเนิด
Chaophetr Chuprachong and Decharat Sukkhamnerd
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
Graduate College, Learning Institute For Everyone(Life)
Corresponding author, e-mail: addy2522@gmail.com, Tel. 082-1868794

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู (2) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย และ (3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า หน่วยงานภาครัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณโครงการ Sofe Power มวยไทย เช่น พ.ศ.2567 โครงการส่งเสริมการใช้ศิลปะแม่ไม้มวยไทย และพ.ศ.2568 เช่น โครงการส่งเสริมSoft Power ศิลปะการป้องกันตัวแบบไทยหรือมวยไทยรายการ “ศึกมวยดีที่นาวัง” และ “ศึกนากลางรุ่งเรือง” เป็นต้น

2) สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย พบว่า (1) ด้านคน ขาดแคลนนักมวยและครูมวยที่มีคุณภาพ (2) ด้านเงิน ค่ายมวยขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ โดยค่ายมวยพึ่งตนเองเป็นหลัก (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัยและครบครัน ขาดการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาปรับใช้ (4) ด้านการจัดการ ค่ายมวยยังจัดการไม่เป็นระบบมาตรฐาน และ (5) ด้านการตลาด ขาดการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และมีงบประมาณจำกัด

3) แนวทางการบริหารจัดการมวยไทยสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น พบว่า (1) ด้านคน ควรทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด (2) ด้านเงิน ควรทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายให้เป็นระบบ ควรมีสวัสดิการที่เหมาะสม และหน่วยงานควรสนับสนุนงบประมาณ (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้ครบครัน ควรนำเอาวิทยาศาสตร์การกีฬามาปรับใช้ (4) ด้านการจัดการ ควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 อย่างเคร่งครัด และ (5) ด้านการตลาด ควรประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและส่งเสริมโครงการ Sofe Power มวยไทยต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, มวยไทย, เศรษฐกิจชุมชน

Abstract

This research aims to (1) study the current situation of Muay Thai in Nong Bua Lamphu province, (2) study the problems of Muay Thai management and 3) study the solutions to improve Muay Thai management for community economic development.

This research used qualitative research study with 36 key informants by interviews, observation, and focus group discussions. Data was analyzed using content analysis. The research revealed that:

1) The current situation of Muay Thai in Nong Bua Lamphu province shows that government agencies have promoted and supported Soft Power Muay Thai projects, such as the 2024 projects to promote the practice of Muay Thai martial arts, and in 2025, projects to promote Soft Power of Thai martial arts or Muay Thai, such as the "Good Boxing Tournament at Na Wang" and "Naklang Rung Rueang Tournament," etc.

2) The problems which the research found in managing Muay Thai : (1) Personnel: the lack of quality boxers and boxing instructors; (2) Capital: the boxing camps lack government funding resulting of relying mainly on their funds; (3) Equipment: lack of modern and complete set of equipment, lack of application of sports science; (4) Management: boxing camps are not managed systematically and up to a standard; and (5) Marketing: lack of diverse public relations as a result of limited budget.

3) The solutions for managing Muay Thai to create local community economy were found that (1) regarding personnel, they should do their assigned duties as best as possible; (2) regarding capital, they should keep a systematic record of income and expenses with appropriate welfare, and the agency should support this budget; (3) regarding materials and equipment, they should provide complete equipment and apply sports science to Muay Thai practitioners; (4) regarding management, they should strictly adhere to the Muay Thai Sports Act of 1999; and (5) regarding marketing, they should promote in various ways and continue to promote the Soft Power of Muay Thai project. In summary.

Keywords : Management, Muay Thai, Community Economy

บทนำ

มวยไทยจึงถือเป็นรากเหง้าทางวัฒนธรรมด้านศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย (Fighting) ที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ก่อให้เกิดจากการหลอมรวม และความหลากหลายจนกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรม ที่เกิดจากวิถีชีวิต และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม (สวธ.) สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ได้ประกาศขึ้นทะเบียนมวยไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ สาขาภูมิปัญญาไทย เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2553 เพื่อส่งเสริมให้คนในชาติ ตระหนักในคุณค่า ยกย่ององค์ความรู้ และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย เนื่องจากมวยไทยเป็นศิลปะการป้องกันตัวที่ไม่แพ้ชาติใดในโลกการดำรงอยู่ของทุนทางวัฒนธรรมมวยไทยเมืองลุมจะสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของสังคมไทยและเป็นทุนสำคัญที่ส่งเสริมเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันสามารถพึ่งพาตนเองและกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งการสร้างแรงกระตุ้นเพื่อเป็นกีฬา ที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ไทยสู่กลุ่มเยาวชน จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงขับเคลื่อนแบบองค์รวม (การันต์ภาส ลิมควรรณ, 2567)

ด้วยเหตุนี้มวยไทยได้รับความนิยมไปอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะภายในประเทศ ต่างประเทศและต่างจังหวัดก็ได้รับความนิยมเช่นกันซึ่งมวยไทยในต่างจังหวัดนั้นจะจัดในงานประเพณีของแต่ละท้องถิ่นเพื่อเป็นการสนทนาการให้แก่ผู้ไปเที่ยวงานได้รับชมบ้างก็มีการพนันมีเดิมพันเพื่อเป็นความสนุกสนานของการชมมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภูเป็นที่ได้รับความสนใจมาจากชาวต่างชาติซึ่งสร้างรายได้แก่คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีรวมถึงคนในพื้นที่บางคนก็สนใจก็สามารถเรียนมวยไทยได้กับโรงเรียนหรือค่ายมวยต่าง ๆ ซึ่งค่ายมวยจะต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติกีฬามวยพ.ศ.2542 ส่วนบุคคลใดสนใจที่จะเป็นนักมวยหรือประกอบอาชีพมวยก็ต้องมีสัญชาติไทยและจดทะเบียนเป็นนักมวยตามพระราชบัญญัติกีฬามวยพ.ศ.2542 เป็นเพศชายหรือหญิงตามลำดับ เช่นกับค่ายมวยในจังหวัดหนองบัวลำภูมีมากกว่า 20 ค่ายกระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัดหนองบัวลำภูสร้างรายได้สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนจำนวนมากอีกทั้งเป็นส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำให้ต่างชาติรู้จักวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ไทยผ่านการท่องเที่ยวผ่านการเรียนมวยไทยจากการที่มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่อยู่คู่กับคนไทยมาอย่างยาวนานและเป็นวัฒนธรรมไทยที่ควรได้รับการรักษาและพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้นไปอีกทั้งได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ตั้งแต่ในอดีต ที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับมวยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งค่อนข้างมีหลากหลายแต่ก็ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบที่ชัดเจนโดยเฉพาะการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติด้วย

จากสภาพปัญหาในปัจจุบันการบริหารจัดการมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู ยังคงประสบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ดังนี้ ด้านนักมวย พบว่า มีนักมวยบางคนที่ไม่ชอบระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมวย และขาดแคลนนักมวย ด้านค่ายมวย พบว่า ต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง โดยใช้ทุนตัวเอง ในการบริหารจัดการ เช่น การเดินทางไปชกต่างจังหวัด ขาดแคลนครูมวยหรือผู้ฝึกสอนที่คุณภาพ และด้านผู้จัดการแข่งขันมวยหรือโปรโมเตอร์ มีต้นทุนในการจัดงานค่อนข้างสูง ภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนโครงการ Soft Power มวยไทย เพื่อการท่องเที่ยว แต่ยังคงขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างทั่วถึง (สมบัติ โชคตระกูล, 2568) ดังนั้น ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการบริหารจัดการ 5 M. เป็นปัจจัยหลักมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ด้านคน (Man), เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material), การจัดการ (Management), และการตลาด (Marketing) (สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าค่ายมวย ช.เพชร เมืองคอน จึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมมวยไทย ได้แก่ นักมวย, ผู้ฝึกสอน, หัวหน้าค่ายมวย, ผู้จัดการแข่งขันมวย, ผู้ตัดสิน, แพทย์สนาม, นักพากษ์มวย, ผู้ชม, พ่อค้าแม่ค้าและภาคบริการในชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้สืบสานตำนานมวยไทยให้คงอยู่ และรักในศิลปะการป้องกันตัว ส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ทำให้มีอาชีพมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษาผู้ที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยค่ายมวยในชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู
- เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู
- เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดังนี้

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (1) แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (2) แบบสังเกต (Observation Form) เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และ (3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวน 36 คน ดังนี้ (1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักมวย 3 คน, หัวหน้าค่ายมวย 3 คน, ผู้ฝึกสอน 3 คน, ผู้จัดการรายการแข่งขันมวย 2 คน, ผู้ตัดสิน 3 คน, แพทย์สนาม 1 คน, นักพากษ์มวย 1 คน, สื่อมวลชน 1 คน, ผู้ชม 2 คน และ พ่อค้าแม่ค้า 2 คน รวม 21 คน (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 14 คน และ (3) ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองบัวลำภู 1 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการบริหารจัดการ, มวยไทย, เศรษฐกิจชุมชน, พระราชบัญญัติกีฬามวยพ.ศ.2542 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ภาคสนาม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิทั้งหมด โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อ และนำข้อมูลไปตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

1.1 สถานการณ์การจัดการจัดการมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภูสรุปได้ดังนี้ จังหวัดหนองบัวลำภูสนับสนุนกีฬามวยไทย หนองบัวลำภูซูเปอร์ไฟต์ 2026 จำนวนเงิน 5,668,400 บาท ระยะแผน 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดหนองบัวลำภู โดยสนับสนุนการแข่งขันมวยไทย Soft Power ได้ดังนี้ 1) พ.ศ.2567 โครงการส่งเสริมการใช้ศิลปะแม่ไม้มวยไทย จังหวัดหนองบัวลำภู ประจำปีงบประมาณ 2567 ร่วมสร้างวัฒนธรรมสรรค์ สร้างคนดี สร้างรายได้ เนื่องในวันมวยไทย นำความสุขสู่ชุมชนอย่างยั่งยืนโดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในพิธี 2) พ.ศ.2568 กิจกรรมส่งเสริม Soft Power ศิลปะการป้องกันตัว แบบไทยหรือมวยไทย (Fighting) วันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2568 รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นประธาน ในพิธีเปิดโครงการส่งเสริม Soft Power ด้านการท่องเที่ยว 3) พ.ศ.2568 มหกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และอนุรักษ์ศิลปะการต่อสู้ “ศึกกลางรุ่งเรือง” ประจำปีงบประมาณ 2568

ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นประธาน และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูให้เกียรติมาร่วมงานด้วยเป็นต้น

1.2 สถานการณ์ปัจจุบันการบริหารจัดการค่ายมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภูดังนี้

1) สภาพปัจจุบันด้านคนบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับค่ายมวยและการจัดการรายการแข่งขันมวย มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 ได้แก่ หัวหน้าค่ายมวยมีหน้าที่บริหารจัดการค่ายมวยให้มีประสิทธิภาพ นักมวย มีหน้าที่เข้าแข่งขันมวย และปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบวินัย กฎกติกาและมารยาท ผู้ฝึกสอน มีหน้าที่ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยให้แก่ลูกศิษย์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้จัดการรายการแข่งขันมวย มีหน้าที่บริหารจัดการรายการแข่งขันมวยให้มีมาตรฐาน ผู้ตัดสิน มีหน้าที่ผู้ห้ามมวยบนเวที และผู้ให้คะแนนแข่งขันมวย แพทย์สนาม มีหน้าที่ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและตรวจเช็คอาการของนักมวย นักพากษ์ เป็นผู้บรรยายการแข่งขันมวยให้สนุกสนาน สื่อมวลชน ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ผู้ชม มีหน้าที่ชมและเชียร์มวยให้สนุก ไม่เล่นการพนันและทะเลาะเบาะแว้ง สปอนเซอร์ ผู้ให้การสนับสนุนเงินรางวัลและสินค้าบริการแก่นักมวย พ่อค้าแม่ค้า มาจำหน่ายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว และบุคคลอื่นๆ 2) สภาพปัจจุบันด้านเงินสรุปได้ว่า การจัดการเงินในค่ายมวย มีรายรับมาจากการแข่งขันมวยและสปอนเซอร์สนับสนุน มีรายจ่ายต่อเดือน 15,000-20,000 บาท การจัดการเงินของผู้จัดการรายการแข่งขันมวย มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นต่ำ 80,000 บาทและหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนหนองบัวลำภูซูเปอร์ไฟต์ 2026 จำนวนเงิน 5,668,400 บาท ระยะแผน 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 3) สภาพปัจจุบันด้านวัสดุอุปกรณ์สรุปได้ว่า วัสดุอุปกรณ์ในค่ายมวย ได้แก่ เวทีมวยนวมชกมวย เป้าล่อ กระสอบทราย ผ้าพันมือ มงคลและประเจียด ฟันยาง กระจับ และอุปกรณ์ออกกำลังกาย เช่น เชือก กระโดด จักรยานลู่วิ่งไฟฟ้า คานเหล็กยกน้ำหนัก และนัมเบล เป็นต้น 4) สภาพปัจจุบันด้านการจัดการสรุปได้ว่า การจัดการค่ายมวยยังไม่เป็นมาตรฐานเท่าที่ควร ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและการจัดการรายการแข่งขันมวย โดยโปรแกรมต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดกรณีจัดด้วยตนเอง นอกจากนี้การจัดการด้านผู้ชม และการประชาสัมพันธ์ และ 5) สภาพปัจจุบันด้านการตลาดสรุปได้ว่า มีการวางแผนการแข่งขัน มีการประชาสัมพันธ์ถึงภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ชม

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาด้านคน นักมวยบางคนขาดระเบียบวินัยและขาดแคลนนักมวย ขาดแคลนผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ ผู้ตัดสินบางครั้งตัดสินค้านสายตา ทำให้ผู้ชมไม่ยอมรับ ค่าตัดสิน เกิดการประท้วงกันเกิดขึ้น 2) สภาพปัญหาด้านเงิน ค่ายมวยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูง 15,000-20,000 บาทต่อเดือน เพราะไม่มีงบประมาณดูแลส่วนการจัดการรายการแข่งขันมวยแต่ละครั้ง ต้องใช้ค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ 80,000 บาทขึ้นไป 3) สภาพปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ค่ายมวยขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาฝึกซ้อมมวยและอุปกรณ์ที่มีอยู่เริ่มชำรุดเสียหาย ส่วนรายการแข่งขันมวย มีอุปกรณ์พร้อมตามมาตรฐาน 4) สภาพปัญหาด้านการจัดการ โดยภาพรวมค่ายมวยยังบริหารจัดการไม่เป็นระบบและยังไม่ผ่านมาตรฐาน ขาดการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาปรับใช้ ส่วนการจัดการแข่งขันมวย ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง 5) สภาพปัญหาการบริหารจัดการ ค่ายมวยและการแข่งขันมวยโดยการจัดการยังไม่มีมาตรฐานเท่าที่ควร และ 6) สภาพปัญหาด้านตลาด การประชาสัมพันธ์อาจจะยังไม่ทั่วถึง เพราะมีงบประมาณจำนวนจำกัด

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อการสร้างเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนในจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ดังนี้ 1) แนวทางการบริหารจัดการด้านคน ส่งเสริมธุรกิจชุมชนท้องถิ่น ควรสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจในกีฬามวยไทยมากขึ้น ควรจัดทำหลักสูตรมวยไทยพื้นฐานในสถาบันการศึกษา ควรดูแลสวัสดิการของนักมวยและผู้ฝึกสอนให้ดีกว่านี้ และทุกคนควรทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดตามมาตรฐานพระราชบัญญัติกีฬามวยไทย พ.ศ.2542 2) แนวทางการบริหารจัดการด้านเงิน โดยภาครัฐ

ควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่านี้ ในการดูแลค่ายมวยและการจัดรายการแข่งขันมวย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณและภาคเอกชน เช่น บอสชาตรี ศิษย์ยอดธง ประธานและซีเอไอของ ONE บริจาคเงิน 40 ล้านบาท เพื่อบริจาคมอบให้ค่ายมวยทั่วประเทศ จังหวัดหนองบัวลำภู มี 2 ค่ายมวยที่ได้รับ คือ ค่ายมวยลูกนเรศวร และค่ายมวย ว.มณีวรรณ 3) แนวทางการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยค่ายมวยควรเก็บรักษาอุปกรณ์ที่ใช้เสร็จแล้วให้ดีที่สุด และหาทุนจัดซื้ออุปกรณ์ใหม่ให้เพียงพอ ควรนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ฝึกซ้อมมวย และขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน 4) แนวทางด้านการบริหารจัดการ ควรบริหารจัดการค่ายมวยและรายการแข่งขันมวย ให้มีมาตรฐานตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 อย่างเคร่งครัด และ 5) แนวทางการบริหารจัดการด้านการตลาด ควรจัดสรรงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ มวยไทย Soft Power ให้เพียงพอ โดยการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายถึงทุกกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของมวยไทย และเป็นอัตลักษณ์ของคนไทย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทยในจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย ด้านคน โดยค่ายมวยเริ่มขาดแคลนนักมวย เนื่องจากเยาวชนคนรุ่นใหม่สนใจมวยไทยลดลง จึงสมควรส่งเสริมและบรรจุวิชามวยไทยพื้นฐานไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา และนักมวยบางคนขาดระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมและการดำเนินชีวิต ควรมีมาตรการที่เด็ดขาดเข้มงวด นอกจากนี้นักมวยมีปัญหาเรื่องน้ำหนักตัว สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของศราวุธ สิงห์มณี และคณะ(2563) วิถีมวยไทย: เส้นทางชีวิตของนักกีฬามวยไทยอาชีพ กรณีศึกษา ค่ายมวย ช.สุขมายิมส์ หมู่ที่ 9 ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เส้นทางชีวิตของนักกีฬามวยไทยอาชีพคือ มีแบบแผนเส้นทางชีวิตของนักกีฬามวยไทยอาชีพ ได้แก่ การฝึกซ้อมตามตารางการฝึก ความมีระเบียบวินัยการใช้ทักษะเทคนิคในการฝึกมวย และการคุมน้ำหนักส่วนอีกประเด็นหนึ่ง คือ การขาดแคลนผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ เนื่องจากสวัสดิการไม่มีอะไรให้ และขาดการเข้าอบรมเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของผู้ฝึกสอน ค่ายมวยส่วนใหญ่ประสบปัญหาตรงนี้ และยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของพระมหาสมเกียรติ พวงใย(2558) ค่ายมวยไทย : รูปแบบการพัฒนาการจัดการศิลปะการต่อสู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานมวยไทยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่ายมวยไทยมีสภาพการขาดครูมวยที่มีความสามารถในการฝึกสอน และขาดการจัดการที่ดี

1.2 สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย ด้านเงินการจัดแข่งมวยระดับชุมชนในจังหวัดหนองบัวลำภูต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการเตรียมงานและจัดการแข่งขัน ดังนี้ 1) ค่าสถานที่เช่าสถานที่จัดการแข่งขัน เช่น สนามกีฬาากลาง หรือสถานที่อื่น ๆ ที่มีขนาดเหมาะสมและมีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วน 2) ค่าตัวนักมวยเป็นค่าใช้จ่ายหลักในการจัดการแข่งขัน โดยค่าตัวนักมวยจะแตกต่างกันไปตามชื่อเสียงและระดับฝีมือ 3) ค่าอุปกรณ์ เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับจัดการแข่งขัน เช่น เวทีมวย อุปกรณ์ป้องกัน อุปกรณ์ทางการแพทย์ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ 4) ค่าประชาสัมพันธ์ เป็นค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์และโปรโมทการแข่งขัน เพื่อดึงดูดผู้ชมและผู้สนับสนุน และ 5) ค่าใช้จ่ายอื่นๆยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก เช่น ค่าจ้างพนักงานจัดการแข่งขัน ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายในการรักษาความปลอดภัย

1.3 สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย ด้านวัสดุอุปกรณ์ 1) การขาดแคลนอุปกรณ์ พื้นฐานพบว่า ค่ายมวยบางแห่งโดยเฉพาะค่ายมวยขนาดเล็กในจังหวัดหนองบัวลำภู อาจมีจำนวนอุปกรณ์ใน ค่ายมวยที่จำเป็นสำหรับฝึกซ้อมมวย ซึ่งมีไม่เพียงพอสำหรับนักมวยทุกคน เช่น นวม, เป้าฝึก, กระสอบทราย, กางเกงมวย, ดัมเบล เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาในการใช้งาน เช่น ต้องรอต่อคิว หรือต้องใช้อุปกรณ์ร่วมกัน 2) อุปกรณ์ชำรุดทรุดโทรม ปัญหาที่พบบ่อยคือการเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ทำจากหนัง 3) การขาดการดูแลรักษาที่ไม่เหมาะสมหากไม่ดูแลรักษาให้ถูกวิธี เช่น นวม, เป้าล่อ ด้วยการผึ่งแดดที่ร้อนจัด เกินไป ทำให้หนังเสื่อมสภาพเร็วขึ้น

1.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย ด้านการจัดการการฝึกสอนโดยส่วนมากยังไม่ เป็นระบบมาตรฐาน ซึ่งละเลยการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาปรับใช้ในการฝึกซ้อม ค่ายมวยส่วนใหญ่ยังขาดการนำหลักวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ในการพัฒนาความแข็งแรงและทักษะของนักมวยส่วน การจัดการรายการแข่งขันมวย ในบางครั้งกรรมการให้คะแนนอาจจะค้านสายตาผู้ชม ทำให้เกิดการประท้วงเกิดขึ้น และการจัดการรายการแข่งขันมวยในอำเภอบางแห่งยังมีการแข่งขันกันน้อยเพราะขาดงบประมาณในการจัดการ แข่งขัน

1.5 สภาพปัญหาการบริหารจัดการมวยไทย ด้านการตลาดการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง โดยประชาชนอาจจะไม่ยังไม่ทราบว่ามีการแข่งขันมวยไทยในอำเภอต่างๆมีการประชาสัมพันธ์ไปยังภาคเอกชน ขอรับการสนับสนุนเป็นสปอนเซอร์ และประชาสัมพันธ์ไปยังพี่น้องประชาชนทั่วไปให้ได้รับทราบ ผ่านเอกสาร ผ่านช่องทางออนไลน์ และป้ายไวเนลโฆษณา ตลอดถึงจากปากต่อปาก แต่การประชาสัมพันธ์อาจจะยังไม่ทั่วถึง ด้วยงบประมาณที่มีจำนวนจำกัด

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการมวยไทยในจังหวัด หนองบัวลำภู สู่เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารจัดการมวยไทย ด้านคนอภิปรายผลได้ว่าการขาดแคลนนักมวย ปัจจุบันนักมวยในค่ายมวยจังหวัดหนองบัวลำภูมีจำนวนลดลง สาเหตุที่จำนวนนักมวยในค่ายมวยลดลงอาจเกิด จากหลายปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงของความนิยมในกีฬามวย การที่นักมวยมีรายได้น้อยกว่าที่คาดหวัง การ ที่หลายคนหันไปเลือกอาชีพอื่น หรือการที่ค่ายมวยไม่สามารถสร้างหรือดึงดูดนักมวยใหม่ๆ ได้ สอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของพระมหาสมเกียรติ พวงใย(2558) ค่ายมวยไทย : รูปแบบการพัฒนาการ จัดการศิลปะการต่อสู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานมวยไทยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่ายมวยต้องสร้างนักมวย ใหม่มาแทนมวยเก่า ให้มีรุ่นต่อรุ่นมาฝึกศิลปะแม่ไม้มวยไทย โดยมีภาครัฐเข้ามาสนับสนุน รวมทั้งบรรจุมวย ไทยเป็นหลักสูตรให้นักเรียนได้ศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถม มัธยม และชั้นอุดมศึกษาเพื่อสร้างพื้นฐานและจูง ใจในการเรียนศิลปะมวยไทย นอกจากนี้นักมวยบางคนขาดแคลนระเบียบวินัย ดังนั้นนักมวยจะประสบ ความสำเร็จต้องมีระเบียบวินัย และองค์ประกอบอื่นๆ และยังซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ อนุรักษ์ภพ มีตน(2564) การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักกีฬามวยไทยที่ กำลังศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของนักกีฬามวยไทยที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบปัจจัยด้านผู้ฝึกสอน ด้านแรงจูงใจ ด้านสมรรถภาพทางจิตใจ ด้านการฝึกซ้อม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการตนเอง

2.2 แนวทางการบริหารจัดการมวยไทย ด้านเงิน อภิปรายผลได้ว่า ค่ายมวย ควรจัดทำ บัญชีรายรับรายจ่ายให้เป็นระบบ ควรมีการบรรจุแผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาล และ อบต. สนับสนุนค่ายมวย และผู้จัดรายการแข่งขันมวย ควรจัดทำแผนการเงินอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้

มีการจัดการเงินอย่างเป็นระบบ และภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้มากที่สุด เพื่อสนับสนุนมวยไทย Soft Power สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของธัญลักษณ์ หงส์โต, อธิวัฒน์จันทิกและพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2561) แนวทางการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการคุณภาพมาตรฐานของค่ายมวยไทย พบว่า แนวโน้มขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในประเด็นแนวทางการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการคุณภาพมาตรฐานของค่ายมวยไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย (FS2PHE) ได้แก่ 1) ด้านการจัดการทางการเงิน มี 2 องค์ประกอบย่อยคือ การวางแผนทางการเงินของค่ายมวย และการจัดการผลประโยชน์ของนักมวย

2.3 แนวทางการบริหารจัดการมวยไทย ด้านวัสดุอุปกรณ์ อภิปรายผลดังนี้ 1) การจัดการอุปกรณ์ค่ายมวย โดยเน้นการทำความสะอาดและดูแลรักษาหลังใช้งานแต่ละครั้ง เพื่อยืดอายุการใช้งานและคงประสิทธิภาพ และควรนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยและนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาปรับใช้ในค่ายมวย 2) การจัดการอุปกรณ์รายการแข่งขันให้มีความพร้อมได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542

2.4 แนวทางการบริหารจัดการมวยไทย ด้านการจัดการ อภิปรายผลดังนี้ 1) การจดทะเบียน โดยจัดตั้งค่ายมวยให้ชัดเจน และจดทะเบียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) คุณสมบัติบุคลากร หัวหน้าค่ายมวย ผู้ฝึกสอน และนักมวย ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายและหน่วยงานกำหนด เช่น ต้องไม่เป็นโรคพิษสุราหรือติดยาเสพติด 3) การวางแผน ควรวางแผนการแข่งขัน การฝึกซ้อม การควบคุมอาหาร และค่าตัวนักมวยอย่างเป็นระบบ 4) ระบบบัญชี ควรทำบัญชีรายรับรายจ่าย และมีระบบบัญชีที่โปร่งใสตรวจสอบได้ 5) ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ควรดูแลสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในค่ายมวย

2.5 แนวทางการบริหารจัดการมวยไทย ด้านการตลาด ควรการประชาสัมพันธ์มวยไทยให้ เป็น Soft Power ด้วยการส่งเสริมมวยไทยในชุมชนเป็นซอฟต์แวร์ สามารถทำได้โดยการสร้างเวทีการแข่งขันและกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักมวยรุ่นใหม่ได้แสดงศักยภาพ เพื่อต่อยอดสู่ระดับที่สูงขึ้น ผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู โดยผ่านการสร้างงานและรายได้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันมวยไทย ได้แก่ หัวหน้าค่ายมวย, ผู้ฝึกสอน, นักมวย, และบุคคลอื่นๆ ส่วนรายการจัดการแข่งขัน ได้แก่ ผู้ตัดสิน, แพทย์สนาม, นักพากษ์มวย, พ่อค้าแม่ค้า, สื่อมวลชน, และภาคบริการในชุมชน ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านคาเฟ่กาแฟ บัมน้ำมัน และอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของชินพรรณ อธิชัยวรานนท์ และคณะ (2568) ซอฟต์แวร์มวยไทย : การขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐโดยใช้สิทธิพลทางวัฒนธรรม พบว่า แนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้สิทธิพลทางวัฒนธรรมของมวยไทย สู่ความเป็นซอฟต์แวร์ที่ยั่งยืนนั้น ภาครัฐควรให้สนับสนุนงบประมาณสำหรับค่ายมวยขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล ให้นักกีฬามวยไทยมีโอกาสพัฒนาศักยภาพ ในด้านการฝึกสอนและจัดการบริหาร การจัดงานระดับโลกที่เน้นโชว์วัฒนธรรมมวยไทย พร้อมทั้งเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้มาชม และศึกษามวยไทย สร้างรายได้ให้ประเทศ อันจะนำไปสู่ความเป็นซอฟต์แวร์มวยไทยที่ยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้ คือ แนวทางการบริหารจัดการมวยไทยให้มีประสิทธิภาพ ทั้งค่ายมวยและการจัดการแข่งขันมวย เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถสรุปจำแนกออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการค่ายมวยให้มีประสิทธิภาพ โดยนำหลักการจัดการ 5 M. มาปรับใช้ในค่ายมวยในจังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย 1) ด้านคน(Man) โดยทุกคนทำหน้าที่ตนเองให้ดีที่สุดตาม

พระราชบัญญัติกีฬามวยพ.ศ.2542 2) ด้านเงิน(Money) การจัดการอย่างเป็นระบบ โปร่งใสตรวจสอบได้ และ
ควรทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์(Material) ควรดูแลรักษาอุปกรณ์ให้ดีและใช้ให้คุ้มค่า และ
ควรนำอุปกรณ์วิทยาศาสตร์การกีฬาการปรับใช้ 4) ด้านการจัดการ (Management) ควรบริหารจัดการให้เป็น
ระบบ และ 5) ด้านการตลาด(Marketing) ควรประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและทั่วถึง

2. การบริหารจัดการรายการแข่งขันมวยให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้จัดรายการแข่งขันมวยในชุมชน
ควรบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการกีฬา พ.ศ.2542 อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะ ผู้ตัดสิน ต้องตัดสินอย่าง
เป็นธรรมแบบตรงไปตรงมา

3. การบริหารจัดการรายการแข่งขันมวยไทย เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
เมื่อมีรายการแข่งขันมวยในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจย่อมเกิดแก่คนในชุมชนหลากหลาย
ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันมวย ได้แก่ หัวหน้าค่ายมวย, นักมวย,ผู้ฝึกสอน, ผู้ตัดสิน, แพทย์สนาม,
ผู้จัดรายการแข่งขันมวย, ผู้ชม, พ่อค้าแม่ค้า, สื่อมวลชน,ร้านอาหาร,โรงแรม,รีสอร์ท,ปั้มน้ำมัน ฯลฯ ชุมชนมี
รายได้เสริมเข้ามาจากการแข่งขันมวยไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะกรรมการกีฬาจังหวัดหนองบัวลำภู และสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดหนองบัวลำภู ควรนำ
ผลการวิจัยไปเป็นนโยบายในการส่งเสริมการกีฬามวยไทยในจังหวัดต่อไป

2. หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ควรนำผลการวิจัยไปเป็นนโยบายใน
การส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬามวยไทยในจังหวัดต่อไป

3.หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด,นายกเทศมนตรี และ
นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรนำผลการวิจัยไปเป็นนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬามวย
ไทยในจังหวัดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนค่ายมวยและการจัดการ
แข่งขันมวยในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด, นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด,นายอำเภอ
นายกเทศมนตรี, นายกองค้การบริหารส่วนตำบล และภาคเอกชน ตลอดถึง ค่ายมวยต่างๆ ที่สนใจนำ
ผลการวิจัยไปปรับใช้ในบริบทของพื้นที่ตนเอง ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพบริบทพื้นที่ วัฒนธรรม
และวิถีชีวิตของพื้นที่นั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- การณีย์ภาส ลิ้มควรสุวรรณ. (2567). จุฬาฯ ชูหมัดสั่ง ภาพยนตร์สารคดีฟื้นจิตวิญญาณมวยไทย บนสังเวียนโลก. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.chula.ac.th/highlight/196176>. {30 มิถุนายน 2568}
- ชินพรรธน์ อธิชัยวานนท์ และคณะ. (2568). ซอฟต์แวร์มวยไทย : การขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐโดยใช้ อิทธิพลทางวัฒนธรรม. *Journal of Spatial Development and Policy*, 3(3), 101-110.
- ธัญลักษณ์ หงส์โต, อธิชัยวานนท์ จันทิก และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการ จัดการคุณภาพมาตรฐานของค่ายมวยไทย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 12(3), 315-333.
- พระมหาสมเกียรติ พงษ์ไย. (2558). ค่ายมวยไทย : รูปแบบการพัฒนาการจัดการศิลปะการต่อสู้เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานมวยไทยในกรุงเทพมหานคร (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม : สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์, คณะวัฒนธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรารุช สิงห์มณี และคณะ. (2563). วิถีมวยไทย: เส้นทางชีวิตของนักกีฬามวยไทยอาชีพ กรณีศึกษา ค่ายมวย ช. สุขมายิมส์ หมู่ที่ 9 ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และ วัฒนธรรม*, 4(2), 64-80.
- สุदारัตน์ พิมลรัตนกานต์. (2564). องค์การและการจัดการสมัยใหม่. ตำราวิชาองค์การและการจัดการสมัยใหม่ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อนรรักษ์ภพ มีตน. (2564). การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักกีฬามวยไทย ที่กำลังศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออก กกำลังกายและการกีฬา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.